

26. møde

Fredag den 18. november 1977 kl. 10.00

Dagsorden:

1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Knud Jespersen.*

2) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*

3) *Redegørelse af udenrigsministeren:*

Redegørelse om den udenrigspolitiske situation.

(Redegørelse nr. II).

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

I skrivelse af gårds dato meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Bekæmpelse af terrorisme).

(Lovforslag nr. L 100).

Medlemmer af folketinget Gert Petersen (SF), Lilli Gyldenkilde (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om boykot af økonomiske aktiviteter i Den sydafrikanske Republik.

(Beslutningsforslag nr. B 33).

Efter henstilling skal jeg lade punkt 2, indstilling fra udvalget til valgs prøvelse, udgå af dagsordenen.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Justitsministeren (Erling Jensen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Bekæmpelse af terrorisme).

(Lovforslag nr. L 100).

Lovforslaget tilsigter at gennemføre de ændringer i dansk lovgivning, som er en forudsætning for, at Danmark kan ratificere den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme. Hovedsigtet med denne nye konvention er at sikre, at gerningsmændene til terrorhandlinger ikke kan unddrage sig retsforfølgning og straf ved, efter at have gennemført en terroraktion i ét land, at flygte til et andet land. Med henblik herpå fastlægger konventionens centrale bestemmelser dels en begrænsning i adgangen til at nægte udlevering, dels en forpligtelse for gerningsmandens opholdsland til selv at indlede strafforfølgning i tilfælde, hvor udlevering nægtes.

Begrænsningen i adgangen til at nægte udlevering er angivet i konventionens artikel 1. Efter denne bestemmelse skal visse nærmere angivne terrorhandlinger i forbindelse med spørgsmål om udlevering aldrig kunne anses for en politisk forbrydelse. Bestemmelsen i artikel 1 må ses i sammenhæng med de eksisterende konventioner og traktater om udlevering af lovovertredere. Det er en fast bestanddel af sådanne internationale aftaler, at udlevering kan nægtes, såfremt den pågældende lovovertredelse har karakter af en politisk forbrydelse. På linie hermed indeholder den danske udleveringslovs § 5 et forbud mod udlevering for politiske lovovertredelser. Bestemmelsen i artikel 1 om, at de ovennævnte handlinger aldrig skal kunne anses for politiske forbrydelser, indebærer således, at udlevering i sager vedrørende de pågældende terrorhandlinger aldrig kan nægtes med den begrundelse, at der er tale om en politisk forbrydelse.

Pligten til at indlede strafforfølgning mod gerningsmændene til nærmere angivne terrorhandlinger fremgår af konventionens artikel 7. Som nævnt ovenfor indtræder forpligtelsen kun, når det land, hvor den formodede gerningsmand til en terrorhandling befinder sig, afslår en anmodning om at udlevere den pågældende til en anden konventionsstat. Pligten til at indlede strafforfølgning har betydning i tilfælde, hvor udlevering afslås af

[Justitsministeren]

andre grunde end den, at der er tale om en politisk forbrydelse – f. eks. med den begrundelse, at den mistænkte er statsborger i det pågældende land. Den vil endvidere være af betydning i tilfælde, hvor en stat har taget forbehold over for konventionens artikel 1 og herefter afslår udlevering under henvisning til, at den pågældende terrorhandling har karakter af en politisk forbrydelse.

Opfyldelsen af forpligtelsen til at indlede strafforfølgning nødvendigvis gør en udvidelse af straffelovens regler om danske domstoles straffemyndighed. I lovforslaget foreslås denne ændring gennemført ved en tilføjelse til straffelovens § 8, stk. 1.

Som det fremgår af lovforslaget, er det min opfattelse, at Danmark bør tage forbehold over for den vidtgående bestemmelse i konventionens artikel 1 om udlevering i sager vedrørende politiske forbrydelser. Om begrundelsen herfor henvises til lovforslagets bemærkninger. Jeg skal her blot fremhæve, at et forbehold, der indebærer, at Danmark principielt fortsat har adgang til at nægte udlevering for politiske forbrydelser, efter min opfattelse ikke vil forringe konventionens effektivitet med henblik på bekæmpelsen af terrorisme. Dels har begrebet politisk forbrydelse en snæver rækkevidde i de danske udleveringsregler, dels er konventionen udformet således, at en stat, der efter at have taget forbehold over for artikel 1 nægter udlevering på grund af forbrydelsens politiske karakter, i stedet vil være forpligtet til selv at indlede strafforfølgning. Konventionens sigte, at sikre, at gerningsmændene til terrorhandling undergives strafforfølgning, vil således blive tilgodeset, selv om der er taget forbehold over for artikel 1. Det kan herved tilføjes, at Norge ved undertegnelsen af konventionen har taget forbehold over for artikel 1, og at Sverige, som bortset fra Østrig er det eneste land, der indtil nu har ratificeret konventionen, ved ratifikationen har taget forbehold over for artikel 1.

Den internationale terrorisme har i de senere år fået et foruroligende omfang. Kampen mod denne trussel mod vort samfund nødvendigvis gør et nært internationalt samarbejde. Regeringen er indstillet på at medvirke til en styrkelse af dette samarbejde. Dette gælder, både hvor det drejer sig om et udbygget samarbejde med de myndigheder, først og fremmest politiet, som har ansvaret

for bekæmpelse og forebyggelse af terrorismen, og hvor det drejer sig om indgåelse af overenskomster mellem staterne, der som den foreliggende sigter på at styrke retshåndhævelsen over for terrorister. Som nævnt i lovforslagets bemærkninger er der i de seneste år gennemført flere konventioner med dette sigte. Den europæiske konvention er et nyt og vigtigt led i dette samarbejde. Jeg anser det for ønskeligt, at konventionen træder i kraft snarest muligt. De lovændringer, som konventionen nødvendigvis gør, foreslås derfor sat i kraft allerede pr. 1. april 1978.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Gert Petersen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om boykot af økonomiske aktiviteter i Den sydafrikanske Republik.

(Beslutningsforslag nr. B. 33).

Det sydafrikanske apartheidstyre er en forbrydelse mod menneskeheden, uforeneligt med menneskelig værdighed og en alvorlig trussel mod international fred og sikkerhed.

FNs generalforsamling udtalte den 20. november 1975, at »De Forenede Nationer og det internationale samfund har et særligt ansvar over for det undertrykte folk i Sydafrika og dets frihedsbevægelser og over for dem, der er fængslet, begrænset i deres bevægelsesfrihed eller i landflygtighed på grund af deres kamp mod apartheid«. Generalforsamlingen lovede at bidrage til samordning »af den internationale indsats for hurtig ophævelse af apartheidssystemet i Sydafrika og befrielsen af det sydafrikanske folk«.

FN og det internationale samfund har et særligt ansvar. Derfor har også Danmark et særligt ansvar.

Desværre har vi endnu en gang oplevet, hvordan finans- og investeringsinteresser vejer tungere for visse stormagter, end bevidstheden om det særlige ansvar gør det. Det tredobbelte veto i FNs Sikkerhedsråd, som for nylig blev nedlagt af USA, Storbritannien og Frankrig mod økonomiske sanktioner over for Sydafrika, vidner om, hvor vanskeligt det er at samordne en international indsats for at bekæmpe apartheidssystemet.